

# Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTI dr. BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára 2 k. 40 f. (1 frt 20 kr.) Egy szám ára 24 fillér (12 kr.)  
Egyleti tagok, 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát fizetnek. Minden pénz  
Gálfi Lőrincz egyll. pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.



Sándor János, a kereszturi gymnasium igazgatója harmincz éves tanár. Harmincz év az iskola falai között, állandó és szünetlen munkában töltve, nagy idő. Egy emberöltő, egy munkás élet. De ha ezt az életet magasra törő idealismus vezényeli, ha teremtő munka kíséri lépteit, akkor tölünk körülállóktól szeretet, hála és tisztelet is járul hozzá.



Sándor János a "meglett ember nyugodt kedélyével, s a tanítás iránt veleszületett szeretettel lépett tanári pályára. Soha sem látszott többnek, mint a mennyi volt, sohasem tett kevesebbet, mint a mennyit egy hivatásának élő embertől várni lehetett.

Székely volt testestől-lelkestől s mint ilyen, előre látó, kitartó és törhetlen. Csak egy urat ismert: az igazságot. Ennek híven szolgált és engedelmeskedett. De másfelől ha arra került sor, végre is tudta hajtani urának akaratát erővel, fegyver nélkül. Erős kötésű, zömök testalkata, hatalmas homloka, nyílt és bátor tekintetű szemei a mestert, az urat, a professort és az atyát egyesítették benne.

A papi pályára készült, de már 1867-ben az E. K. Tanács kiküldötte Kereszturra gymnasiumi köztanítónak. A tanuló ifjúság szeretettel és bizalommal vette körül 1871-ben az egyház segélyével a zürichi, majd a müncheni egyetemre ment, hogy tanulmányait befejezze. Ő volt az utolsó ifju, kit az egyház külföldi egyetemre küldött, hogy a tanári pályára készüljön. Megnyílt a kolozsvári egyetem s az ellátta a gymnasiumokat szakemberekkel.

1872-ben a székelykereszturi gymnasium tanára, 1877-ben igazgatója lett. Mennyiségtant tanított. Illett egyéniségéhez. Az igazgatás eleme volt. Hátározott föllépése, félreérthetlen parancsa, melyet gyakran éles humorral vegyít, mindig megtette a hatást, már csak azért is, mert minden tanuló érezte, hogy nemcsak azért parancsol, mivel igazgató, hanem mivel szerető atya is.

25 évig vezette már a székely unitáriusság szemefényét a kereszturi gymnasiumot. Sok ezer ifju került ki keze alól, de talán egy sem, a ki ne hálával tekintene vissza az egyszerű iskola falai közé. Csak Koronka József szolgált hosszasban. Epen kétszer annyi időt. De 25 év is olyan sok idő ebben a minőségben, hogy ott, a hol a vezérek számára érdemjelek teremnek, Sándor Jánosnak már sokat adtak volna. Így, a mi viszonyaink között, őt teljesen boldoggá teszi — egyébire nem is gondolt soha — hogy tanítványai és székely atyjafiai szeretik.

Ez a néhány sor visszatekintés, reméljük, nem fogja zavarni csöndes kedélyét, de az a szép és bölcs beszéd, melyet alább közlünk s a mely 25-ik igazgatói beszéde. meg az a szép 30 esztendő megkövetelt ennyit. Hiszen az öröm is, a tisztelet és a szeretet is meg kell hogy nyilatkozzanak olykoron!

Még csak azt óhajtjuk e sorokhoz fűzni az ifjakhoz szólva: *nektek szól az igazgató beszéde.* Gondosan olvassátok el minden szavát, értsétek meg minden gondolatát és ha nemis az egész, de bár egy kis részét, azt, a mely sziveteket legjobban meghatja, tanuljátok meg és tartsátok meg. Ez legyen a ti hálátok a 30 éves tanár és a 25 éves igazgató iránt. Mindnyájunk kívánsága, hogy Sándor János még sokáig igazgassa a kereszturi gymnasiumot, de addig minden bizonnyal, a mig megvalósul régi vágya: a VI-ik osztály!

B. Gy.

## Sándor János igazgató beszéde!

— A székelykereszturi gymnasium évi bezárásakor mondotta 1902.  
június 28 án. —

„Mint habja a sebes folyónak  
Sietve zúg alá,  
És nincs erő, mely a lezajlót  
Visszafordítaná :  
Nap nap után elment, betöltve  
A megszabott határt,  
S mi érezzük, hogy életünkéből  
Egy év megint lejárt.“

(Tompa.)

*Az idő szárnyának még egy csattanása s a jelen év sirban szendéreg.* Komoly gondolatokat ébreszt minden elmuló év a halandó embernél. Ily formán vagyunk mi is. A lezajlott iskolai évvel egy lépésecskét haladtatok életpályátok felé kedves ifjak. Én pedig egy nagy lépést nemsokára bevégződő tanári pályám végső pontja felé. Az életpálya tapasztalatok sorozatát kell hogy magába foglalja, a melyek lehetnek kellemesek és kellemetlenek. Ti még ezután szerzitek meg ezeket. Én már sokat szerezhettem mindkét fajtából. S minthogy a jó tanácsot csak szerzett tapasztalatok alapján lehet adni, mert ellenkezőleg csak üres hang és szóvirág: engedjétek meg nekem, hogy mint pályám látóhatárán eltűnendő ember, nektek irányt jelölhessek s tapasztalataim alapján megmondhassam, hogy mit kell tennetek és nem tennetek, hogy boldoguljatok az életben.

Ma mindefelé hallhatjátok *a székelyek megmentése* tárgyalását. A megmentés kérdése mindig valamely folyamatban levő, vagy békövetkezendő, vagy következhető veszélyt juttat eszünkbe. Segits magadon s Isten is megsegít; a ki magát elhagyja, Isten is elhagyja. Ezt mondhatom én is a székelynek. Belőle, magából kell kifejlelni a megmentő, megtartó erőnek. Ha megfogja igazában a dolog nyelét s Isten drága idejét munkára és nem tespedésre használja s ha az őseitől öröklött vagyont nem pusztítja el, hanem gyarapítja és a hozzátartozóknak boldogulását előbbre helyezi a mai romlott korban kifejlődött vágyainak kielégítésénél, s ha a barázdába Isten imáadásával, segítségé kérésével és nem szent neve káromlásával áll és ha általában szorgalmas és takarékos leszen s a mig egy fillért kiadna, százszor is meggondolja azt, hogy vajjon kiadja e. Ez uton megleszen mentve. Különben a sült galamb nem repül a szájába. Kegyelem és ajándék nyomort még sohasem irtott ki és nem is fog kiirtani.

Ti is kedves ifjak legnagyobb részben székelyek vagytok. A ti megmentésetek tárgyalása is napirenden kell hogy legyen.

Szükséges szüntelen figyelmeztetni titeket arra, hogy az élet útára úgy induljatok, oly kellékekkel lássátok el magatokat, hogy *mentőkre ne szoruljatok*.

Első kellék erre nézve, a mit ez év utolsó órájában is jónak látok figyelmetekbe ajánlani, az *időnek okosan való felhasználása*. Nem is gondoljátok most, hogy a tanulásnak egy-két, általatok unalmasnak vélt órája évekre kiható élvezetet biztosíthat nektek, mert az a kincs, a mit az alatt szereztetek, értékét nem veszti. Tehát az ifjui életidő minden percze első sorban saját hasznotokra fordítandó, hogy így később másoknak is hasznára lehessetek. Az élet csak így leszen szép rátok nézve. Hogy ezt eszközölhessétek, erre a tehetség, képesség megszerzése erős akaratot kíván. Ezzel az erős akarral kell legyőzőnőtök magatokban a restségre való hajlamot. Az idő felhasználásában, dolgaitokban a szoros rendtartás félig sem kerül annyi munkába, mint a rendetlenség helyrehozása, a restség miatt elhanyagoltak utánpótlása.

*Példányképet válasszatok* magatoknak a valódi nagyok, a jelesek, a bölcsek és az erkölcsösök közül; a kik ily úton elöttetek világitó szövétneknek legyenek; a kiknek mondásaiban, cselekedeteiben a nemes és üdvös felé irányító eszméket, útmutatókat találhattok, a kiknek éltök minden szaka, csak az igazságnak, a becsületességnek, az önzetlen munkának a nyilvánulása. És ne olyanokat válasszatok, a kiknél épen ellenkezőt tapasztaltok; a kiknél nehezen lehet megállapítani, hogy az erkölcsi bátorság-e nagyobb nálok, vagy az arcátlanság.

Az életben azt is fogjátok látni, hogy a nyeglék, az *üres fejűek haladnak*, kitüntetésben részesülnek s az erkölestelenek, a gonoszok ünneplés tárgyai akárhányszor. Mert sajnós, hogy a ki az emberi gyengeségeket használja fel célja elérésére, sikeresebben halad, mint a ki erényre épít. Ez a látvány azonban nehogy megtévesszen, mert ez csak a romlott korszellem kifolyása, vagy a ravasz ügyesség szembekötöndi játszása, porhintése. A kik az ilyeneket ünneplik, vagy ilyeneket segítnek elő, vagy ilyenekkel barátkoznak, azok maguk is gyanusok. Hej, mert sokan vannak az életben olyanok, mint a fegyveres pánczélos alakok a fegyverraktárakban, melyeken *kívül látszik a címer, de belől nincsen ember!* Azt mondja Goethe: „Barátom, gaz marad a gaz, kocsin, lovon, gyalog ha jár. Gaznak ne higyj, ha vezekel, fejét ha zsákba dugja bár.“ (Szász K. fordítása.)

*Gondolkozatok!* Elmélkedés, gondolkodás által visszaidézzük az eltanultakat, a látottakat s így jobban bevésődnek emlékezetünkbe. Visszaidézni tehát az emlékezetbe az átélteket s így azokból a hasznos tanulságos részleteket gyümölcsöztetni

tovább s így haladni fokozottan előre, fösegítség erre nézve a gondolkodás. Sőt ezzel lehet a dolgok, események hátrányos és veszélyes oldalait is újból megvizsgálni és idejében elkerülni az azokból folyható sajnós következményeket. Újból mondom: gondolkozzatok, hogy hasznoson és üdvösn élhessetek.

*Olvassatok*, szünidőn úgy, mint az iskolai év folyamán. Az ismeretet bővítő hasznos és jó könyveket olvassátok. A jó írókat szeressétek, akár görög, akár római, vagy bárminő nemzetbeli legyen. Azt mondja Carlyle: „Az írók között vannak legfényesebb példányai és legnagyobb jótevői az emberiségnek. Ők azok, a kik ébren tartják lelkünk nemesebb részét, kik méltóbb és jobb czélokot adnak élénk, mint akár a hatalom, akár a gyönyör s feltartoztatják a Mammon teljes uralmát ezen a földön. Ők az emberi lélek előhaladásának előcsapata, az értelmi erdőirtók, kik a vaderdőségéből új meg új tért foglalnak boldogabb testvéreik gondolatai és cselekvéseik számára. Az ilyen emberek virágai ezen mi alsóbb világunknak; csak az ilyenekre alkalmazható a nagy név igazi jelentésében.“

Hogy *haszonnal és helyesen olvassatok*, nem kell összevissza keverni mindent. Azokat az írókat tanulmányozzátok, a kiknek művei szíveteket felmelegítik, megtermékenyítik, érzéseiteket, izlésteket finomítják, értelmeteket megerősítik, jellemeteket szilárdítják és, mindenek felett az Istent sohasem felejtetik el veletek. És ne olyanokat, mint a külföldi irodalomból lefordított haszontalan regények és ezekhez hasonló hazai selejtes termékek, a melyek csak az érzéket csiklandozzák. Ezek léha irányt mutatnak s a végén a pokolba vezetnek. Az ily művekben *a ti ellenségetek az ördög, mint az ordító oroszán leselkedik, keresvén, kit nyeljen el. Tudjatok ennek ellene állani, erősek levén a hitben.* Úgy vértézzétek magatokat, hogy ha abba a nagy küzdelembe kerülnétek is, a midőn a lélek a pokolra leszáll, hogy ott a sátánnal megküzdjék, ti lehessetek győztesek.

*A ki a jó könyveket szereti* és azokkal társalog, abból nem igen leszen soha rossz ember. Ne kövessétek azókat a sovány kosztan élőket, a kiknek szellemi étlapján csak a hirlapok szerepelnek s csak ezekkel táplálkoznak. Ez is szükséges, de a tudnivalóknak csak századrészét ha teszi e tudomány.

Nézd meg jól, vizsgálj meg, hogy valaki mit olvas, mivel szeret foglalkozni s annak az embernek a lelkületével tisztában lehetsz. Ritka az ellenkező!

*Rendet tartsatok mindenben.* Azt mondja Kölcsey: „Egész éltedet meghatározott elv szerint intézve, soha sem tenni mást, mint a mit az erkölcsiség kíván s még akkor sem, midőn haszon, bátorlét, indulatheve, vagy szenvedelem ereje másfelé ra-

gad: ezt hívják erénynek.<sup>4</sup> Ha ezt követitek, becsületetek megáll s ha ez megvan, gazdagnak érezhetitek magatokat, mert a *ki mindenét elvesztette, de becsületét nem, semmit sem veszített, de a ki semmit sem veszített, csak becsületét, az mindent elvesztett.*

Ha *tekintélyes emberek* kívántok lenni, ne feledjétek, hogy tekintélylyel csak azok birnak, kiknek értelmi felsőbbségük erkölcsi felsőbbségükkel, tehetségük jellemükkel van összhangban.

*Irigyek*, boszuállók, másokat gyűlölők ne legyetek. Azt mondja Dante egyik világhírű művében:

»Van, a ki mások elnyomása által  
Remél kitünni s arra tör szüntelen  
Hogy az, letörve, ne birjon nagysággal.

Van, a ki hir-, hatalom-, kegy, becsületben  
Veszitni fél, ha másfelül kerülne,  
S magát búsulva gyötri gyűlöletben.

És van, ki vélt sérelmét keserülve,  
Csak ellenének romlását óhajtja,  
Szomjazva, hogy rajt' bosszuját megülje.»

(Szász K. ford.)

*A jelesekét olvassátok.* Az az ifjuság, a melyik a Kisfaludyak, Kazinczy F., Vörösmarty M., Bajza, Berzsenyi, Katona J. Czuczor G., Tompa M., Arany J., Petőfi S., Madach, Br. Eötvös, Széchenyi I., Kossuth L., Deák Ferencz, Garay, Szalai László, Horváth M., Szilágyi S., Szabó Károly, Greguss, Jósika M., Kemény Zsigm., Jókai M., Jakab E, Kriza J. Benedek Elek, Pósa Lajos stb. műveit tanulmányozza s azokban talál szórakozást, lelki-élvezetet, az az ifjuság mondom, jó hazafi, buzgó egyháztag és annak idején derék családfenntartó leszen Mert ezek edzik meg jellemét s szilárdítják erkölcsi alapját, hogy a világ kísértései között is szilárdon tudjon állani s ha kell tűrni és szenvedni. Az ily ifjuság nem hagyja el a hazát s ha kell életét is feláldozza azért. Az az ifjuság pedig, a melyik a mai kor selejtes irodalmi termékeivel táplálkozik, ingatag és gyenge jellemű leszen; már pedig *a gyenge jellem az az ajtó a melyen át a környezet minden erkölcsi betegsége a lélekbe hatol.*

*Faj annak az ifjuságnak,* a mely csak a Goldstein Számi s más operette és grisette szellemű dalokat tud és szeret énekelni! Az ilyenek nem tartják meg a hazát! De üdv azoknak, a kik a *Hazádnak rendületlen* s e mellett a *Marosszéki piros páris* és ezekhez hasonló nótákban találják élvezetöket. Ezek valódi embereket nevelnek. Jól megjegyeztétek: *a mit egy nép*

*dalaiban énekel, erősebben él szívében, mint a mit törvénykönyvébe iktat.*

Ilyenek ne legyetek. Ti keresztények vagytok, kövessétek Krisztus tanítását, könnyebb és kedvesebb dolog másokat szeretni s azok szerencsésén örvendeni, mint örökös gyűlölet- és irigységben élni s ezek kellemetlen és sorvasztó érzéseit táplálni.

*Nem ajánlom, hogy a világtól teljesen elvonuljatok s zárdai életet éljete.* A világot s az embereket, a világban, az emberek között lehet megismerni, tehát társaságban kell élnetek s éppen ezért ne tegyétek magatokat lehetetlenné. Ha forogni kívántok, ne legyetek szegletesek s hogy belétek ne ütközzenek, ti se ütközzetek másokba. Mindennek előbb gondoljátok meg a végét s csak azután cselekedjete. A hogy közeledtek másokhoz, mások is úgy közelednek hozzátok. Ha mások szívességét igénybe veszitek, ne sajnáljátok ti is az ők részökre erőteket, segítség-teket. Szívesség szívességet szül.

Senkit, mert *más hitnézettel bír,* vagy más nemzethez tartozik, ki ne gúnyoljatek. Az egész emberiség boldogságának, boldogításának szent érzése hasson által.

*Másokat ne gúnyoljatek.* Fájdó sebeket másokon ne ejtsetek, sőt ha fájdó sebeket észlelnétek, gyógyítsátok azokat. Isteni dolog a vigasztalás, ördögi az ellenkező.

*Legyetek a hazának, az egyháznak jó fiai s szüleiteknek engedelmis gyermekei.* Ezekkel a tanácsokkal bocsátunk el titeket az iskolai év végén s egyszersmind áldjuk Istent a megtartásért s gondviselését kérjük ezutánra is.

### Ezüst lakodalom.\*

Ünnepre gyűlt e háznak ifja-véne,  
Ölelkezik egy testvér-nemzedék :  
Hazája kéklő Bakonyerdő bérce,  
Kincses Kolozsvár és a Felvidék.  
Emlékezünk . . . Egy emberöltő árja  
Suhan felettünk, mint egy lángsugár ;  
Bájlón mosolyg felénk egy ifju pár,  
Kebletét szelid örömbre-búra tárva.

\* \* \*

Tavaszi volt . . Május szenge lomboztatja  
A fákra hiúte ékes koronát ;  
Derült a menny . . . s a lég dalos csapatja  
Zengé a szívek édes dallamát.

\*) Gyula bácsi és Vilma néni öröm-ünnepélyére

Jártunk virágos, harmatos mezőben . . .  
— Mily mámoros a kelyhek illata! --  
Lelkünk az éggel egybe olvada  
Szeretni vágyunk . . . égni . . . egyre hőbben.

Igy virradánk az élet reggelére,  
Beváltani, mit eddig álmodánk;  
Bátran menénk a munka mezejére,  
Hol annyi gond, teher szakadt reánk.  
De kéz a kézben, küzdve, bízva-biztunk . . .  
Az ég hitünkben el még nem hagyott,  
S bár nem becéztünk pelyhes magzatot:  
Nevelni másét — boldogító titkunk.

E szent titok családunk hű pecsétje,  
Szobánk falán a disz, nemeslevél;  
Itt sarjadott sok szép jövő reménye,  
S most hervadatlan más talajban él.  
Hánynak valánk és vagyunk mi apja anyja!  
Nevünket áldja annyi jó barát:  
Kikkel megosztók életünk javát:  
Fülünkbe cseng a hála üdv harangja.

\* \* \*

Oh hála Néktek, drága jó szülőink!  
Te áldozó pap és Te honleány!  
Mosoly derül s ragyognak, im! könyűink  
Az alkony- órák ezüst fátyolán.  
Áldott az Úr, ki ontja bő kegyelmét,  
— A sors mi hozzánk nem volt mostoha —  
Ujjongva zengi számos unoka  
Az édes otthon szüzi, szent szerelmét.

S visszhangozik a lelkes »Isten áldjon«!  
Zsibongva kél a szárnyas ifju raj,  
Mézért rajongva százezer virágon  
Esengve csüng, mint reszkető sohaj.  
Lángszinü bor a dal sugárzó gyöngye,  
Kebünk ma tőle kéjben ittassul:  
Arany szivekre hull majd sir göröngye,  
Örökkön éltek, halhatatlanul . . .

Józan Miklós.

## A szentháromsági templom felavatása.

Ismét egy új templomot avatott fel az unitárius buzgóság. Ezuttal a marosi körben, Szentháromság községben, szeretett főpásztora ihletett beszédével A főpásztor jul. 12-én érkezett Maros-Vásárhelyre titkárával Csifó Salamonnal. Bárha minden ünnepélyes fogadás ellen tiltakozott, számos tisztelője ment ki az állomáshoz, hogy minél előbb láthassa szeretett főpásztorát. Az állomástól a püspök urat Mikó Arpádné szép négyes fogata vitte be, hosszú kocsisortól kísérve, Kelemen esperes lakására, a hol délben a püspök úr tiszteletére szűkebb körű ebéd volt. Azon napon hiveinél látogatást tett s megnézte Dersi János nagy alapító sirját.

Vásárhelyről vasárnap reggel  $\frac{1}{2}$ 8 órakor indult ki Káli Nagy István pompás négylovas kocsiján, a melyet már onnan nagy kocsisor kísért. Kisérii között voltak Kelemen Albert maroskői esperes és Csongvay Lajos köri felügyelő gondnok stb.

Ákosfalvánál több unitárius család csatlakozott kocsikkal. Itt Incze Ilona k. a kedves beszéd kíséretében szép virágcsokrot adott át a püspök urnak. Baczka-Madarasnál az unitárius falvak egyes székely legényei ötven tagu lovas bandériummal a menet élére állottak. Az ünnepélyesebb fogadás Ny.-Szt-Lászlónál történt, diszes diadalkapu alatt várták a közeli és távoli unitáriusok és idegenek.

Nagy János szt-lászlói unit. lelkész üdvözölte a püspök urat. A püspök úr szeretetteljes szavakkal köszönte meg. Adorján Krisztina a leányok nevében köszöntötte és virágcsokrot adott át a püspök urnak. Az üdvözlés alatt a leányok és legények a magukkal hozott virágfüzérékkel díszítették fel a püspök kocsiját. Ezután az óriás menet megindult Szentháromság felé, hol diadalkapu várta. Sántha Albert községi bíró üdvözölte a püspököt és egy kis lány Lukácsi Etel nyújtott át virágcsokrot. A papi telken Pap Sándor helybeli lelkész üdvözölte, Ravasz János ev. ref. esperes vezetése alatt az egyházmegyei papság tisztelegését fogadta. A két egyház közötti szeretetteljes jó viszonynak adtak mindkét részről meleg kifejezést Végül az unitárius egyházkör papi és tanítói karának, egyházi tanácsosainak tisztelegését fogadta Kelemen köri esperes vezetése alatt.

A harangszó zúgása közben a főpásztor az egyházközség kebléi tanácsának ünnepélyes beszéd kíséretében adta át azt az értékes szép mivű ezüst kelyhet, melyet Péterfi Zsigmond kolozsvári nyug. vasuti igazgató ajándékozott az egyházközségnek az ünnepély emlékéül. A kebléi tanács látható örömmel és köszönettel fogadta a szép ajándékot s ígérte, hogy az ajándékozónak emlékéül hiven fogja megőrizni.

Ezalatt az elég tágas és szép új templom zsufolásig megtelt. Felzendült a közönség ajkán a hálaadó ének, Pap Sándor lelkész imája emelte a hívők lelkét Istenhez. Fazakas Lajos nyárádszentmártoni lelkész lépett ezután a szószékre és III. Mózes 19, 30. alapján, tőle megszokott szép kidolgozásban és lelkes előadásában mondott alkalmi beszédben buzdította a híveket az új templom megbecsülésére úgy, hogy abba járjanak és ne hagyják üresen és ne távozzanak üres szívvel.

Az ékes szavu főpásztor tartott sziveket, lelkeket megható gyönyörű beszédet. Buzdította híveit az egyház szeretetére, valóságosságra és áldozatkésztségre s azután egy szép imádságban Isten áldását kérte az új templomra, hívekre, a polgári községe s az egész országra. Végül urvacsora osztás következett, mely alkalommal az agendát Ürmösi Kálmán szentgericzei lelkész mondotta nagy lelkesedéssel, bűnbocsánattal és vigasztalással biztatva a szenvedőket és megtérő bűnösöket. Közben-közben Miklós Jenő énekvezér vezetése mellett a közönség és a ny.-gálfalvi vegyes dalkar zengett buzgó énekeket. A püspöki beszéd előtt Iszlai Géza harmonium-kisérete mellett Ürmösi József és Kelemen Sándor hittanhallgatók kettős éneke gyönyörködtette a hívek lelkét.

A templomszentelési ünnepélyt bankett követte, a melyen jelen voltak: a kolozsvári és vidéki vendégek, a köri papság, tanítótság és sok előkelő városi és vidéki hölgy és férfi. Pohárköszöntőket mondtak: A püspök a királyra, Csongvay Lajos a püspökre, Csifó püspöki titkár Csongvay Lajosra és Kelemen Albertre, mint a kör buzgó vezetőire, Kelemen Albert Nagy Istvánra, püspök a hívekre, Csongvay Lajos az ünnepélyen megjelent idegenekre, Fazakas Lajos Kelemen esperesnére, a püspök mint legöregebb, de kedélyre nézve legfiatalabb, a jelenlevő hölgyekre stb.

Délután volt a Dávid F. fiók-egyleti rendes közgyűlés, mely Kelemen Árpád káli lelkész buzgó imájával vette kezdetét. A közgyűlést Kelemen Albert alelnök nyitotta meg rövid beszéd kíséretében s üdvözölte a tagokat s a nagyszámu érdeklődő közönséget. Elnöki előterjesztésében szól a köri könyvtárnak könnyebb kezelés céljából M.-Vásárhelyre való beköltözéséről, a D. fiók-egyletnek 15 taggal való szaporodásáról s lelkész afiainak egyházközségekben tartott számos és szép sikerű népszerű előadásairól. Gyönyörködtető és tanulságos felolvasásokat tartottak: Rédiger Géza e czimén: Az isteni gondviselés jelei a magyar nemzet honfoglalásában. Leikes volt és lelkesítő. Boór Jenő a Jellemről tartott felolvasást, melyben a benső, szent templomot kívánja felépíteni, melynek alapja az ige, falai a

szeretet és fedele az erkölcs. Csongvay Lajos tag és köri felügyelő gondnok 20 koronát adományoz pályamunkára, Incze Lajos tag és egyházi tanácsos szintén 20 koronát adományoz, mit évről-évre ígér, a felolvasásoknak kinyomatására, minél szélesebb körben való terjesztése céljából. Titkárnak Boór Jenő lelkész választatott meg. A közgyűlés Ferencz József püspök ur örömeinek nyilvánításával, bölcs tanácsával, áldásával és az elnök köszönő szavaival s a főpásztor éltetésével ért véget késő délután.

A püspök ur Ny -Szt-Lászlón lakó K. Nagy István és neje Br. Horváth Laura öméltóságaiknál tett látogatást és talált fogadtatást. Másnap Jedd községben látogatást tett Mikó Árpádné Turmann Anna öméltóságánál. Maros-Vásárhelyen keresztül a déli vonattal — miután szép emlékét és áldását hagyta hiveinek — visszatért székhelyére Kolozsvárra.

Másnap (14-én) tartotta az egyházkör egyházi közgyűlését, rövid istentisztelettel kezdvén meg azt, mely alkalommal Sárosi József csókfalvi lelkész mondott felemelő könyörgést.

Elnököltek Kelemen Albert esperes és Csongvay Lajos köri felügyelő gondnok. A gyűlésen sok rendes és rendkívüli tárgy intéztetett el, a theologiai intézet szabályai és egyházközségi és egyházköri törvényjavaslat sok idejét foglalta le a közgyűlésnek. Dr. Gál K. kollegiumi igazgatónak a szabályok tárgyalása rendjén tett nyilatkozatai és felvilágosításai megnyugtatólag hatottak sok irányban s főleg a népiskolák feletti vitában tett felszólalásaival annak színvonalát magasra emelte.

Adjon Isten sok hasonló örömnapot egyházunknak.

... n . . . a.

---

## Ütő Béla lelkész tervéhez!

Nem hiszem. akadjon unitárius, ki ennek az üdvös tervnek ellen mondana.

Szent-Mihály vasárnapján való urvacsora vétel rossz időben van. Nem lehet tagadni.

Ha betakarodásért hálálkodunk, a mezei munkának bevégzettnek kell lennie. Pontot a mondat végére teszünk!

A hálaadásnak november 15-ére tévése emeli az ünnep tényét. Új lökést ad egyházi életünknek!

Szószekeink nagy apostolunkhoz hűtlenek mind e mai napig.

Kik az „Unitárius kis tükör“-t nem olvassák, nem tudnak Dávid Ferenczről semmit. „Igy hívták az első unitáris püspököt“, ennyi a felelet, ha kérdezősködünk. Ide tartozik népünk, ide a felsőbb osztályokban nem tanuló ifjuságunk!

Meg kell valósítani a tervet! Hozzá tenni való kevés. Van egy hibája. Ha 15-ike nem esik vasárnapra, akkor az ünnepet nem a megelőző, hanem az azt *követő* vasárnapra kell tenni. Parancsolja a következetesség. Ha ez évforduló a rendes időben nem tartható meg, akkor azt csakis a történeti nap *után* lehet pótolni.

A javaslat fölterjesztésének helyessége magától értetődik. Lehetetlen, hogy óvatos egyházi főhatóságunkat ez ügy megoldásában szerénykedés fogja el! Neanios.

(Az ellenkező véleményeket a jövő számban!)

### A Bem katonája.

Volt Bemnek egy vitéz katonája,  
— Kolozsvárt tán emlékeznek rája?  
Csaták után itt éldegélt árván,  
Bujdosókról a hirt hittel várván:  
— Ha még egyszer . . . hej, ha csoda esnék,  
S a világot Bem ágyui nyesnék? — . . .

Borus felhők Magyarország felett,  
Bujdosókról egy-egy bús izenet,  
Borus felhő tört ki egyszer szóban:  
— Bem is meghalt messzi Aleppóhan!

Ám ezt e hirt bárki hozta, vitte:  
Az a honvéd bizony el nem hitte.

Vihar-felhő kolozsvári égen  
Ilyen terhes nem volt nagyon régen,  
Villámait ki házára sújtja?  
— Jaj, csak magyart ne ejtene útba!  
. . . Hő sóhajra lám-lám felelet jő:  
*Becirker-ház*, oda sújt a menykő! . . .

Osztrák fészek pusztulását látva,  
Vitéz honvéd, a Bem katonája,  
Örömében kaczagott is, sirt is,  
És elhitte még a halálhírt is:  
— Most már hiszem, hogy Bem fönt az égben,  
Ő *czélozott* mindig ilyen szépen! . . .

(Kolozsvárt.)

Pap Domokos.

## A Dávid Ferencz Egylet köréből.

*A háromszéki fiókegylet.* Junius hó 1-én ünnep volt Sepsi-Szent-Györgyön. Az ünnepet a háromszékköri D. F. E. és a sepsi-szent-györgyi unitárius egyházközség együttesen rendezték, de részt vett abban S.-Szt.-György városnak intelligens közönsége is felekezeti különbség nélkül.

A háromszéki unitárius lelkészek a D. F. E. lelkes titkáranak, Székely Zsigmond kálnoki lelkésznek meg nem szünő serkentésére közakarattal munkáltak azon, hogy a vármegye központjának művelt közönségéhez méltó ünnepséget rendezzenek. A cél el is lett érve főképp azzal, hogy a főszerep a nőknek adatott. Az ünnepség fényét az is emelte, hogy azt az ev. ref. egyházközség díszes templomában tartottuk meg, melyet kérésünkre az egyházközség érdemes lelkésze Révay Pál és főgongnoka ifj. Gödri Ferencz polgármester szives készséggel engedtek át. Délután 2 órakor kezdődött az ünnep a gyülekezet énekével, melyet Útő Lajos árkosi énekvezér vezetett. „Szíve-met hozzád emelem“ zsoltár tette ájtatossá a hangulatot. Szentiványi Miklós egyl. alelnök lelkes megnyitó beszéde után imát és egyl. beszédet Bölöni Vilmos köröspataki lelkész mondott. Imája szép, magasan szárnyaló, hangulatos, beszéde okos, gondolatokban gazdag, itt poetikus, ott filosofikus, egyszóval remek beszéd volt, szónoklata mesteri. Útő Lajos orgonakisérete mellett Székely Zsigmond és Göncz Mihály lelkészek énekeltek. Most Borszéky Ákosné K. Nagy Juliánna tanítónőképző intézeti tanárnő olvasott fel az ő kedves hangjával a könyörületességről. Nagy elismerésben részesült. Ezután Fogolyán Endréné urnő énekelt Révay György orgonakisérete mellett egy opera-részletet. Szép énekével mindnyájunkat elragadott. Majd Vákár Ella tanítónőképző intézeti tanárnő szavalatában gyönyörködtünk.

Végül Szentiványi Miklós alelnök szólott, megköszönuve a testvér felekezet szivességét s a nagy közönségnek az érdeklődést.

Ez ünnepség után következett a s.-szentgyörgyi unitárius egyházközség táncmulatsága Szentiványi Miklós alispán és Kelemen Lajos tiszti ügyész védnöksége alatt. Erkölcseleg és anyagilag is kitünően sikerült. Az idő is kedvezett. Ott volt a város színe-java. Tiszta jövedelem, mely az építendő templomalap javára fordittatik, 282 kor. Felülfizettek: Sipos Samu 3 k. Imreh József 5 k., Baló Endre 3 k., Marosi Ferencz 5 k. Rákosy József 1 k., Dr. Bodor Tivadar, Dr. Künnle Tivadar, Dr. Ferenczi Géza 5—5 k., Br. Bánffy Farkas, Hosszu Ferencz 2—2 k., Kőváry László 4 k., Gálfy Miklós 3 k., Pap Dezső,

Zoltán Albert, Kádár Sándor, Fejér Domokos, Dr. Szász Izsák, Szentiványi Zsigmond 2—2 k., József Lajos, Ütő András 5 5 k., Burján Albert 1 k., Szentiványi Miklós 3 k., Szabó István 1 k., Benedek Lajos, Zayzon Béla, Koréli István, Pap Lajos, ifj. Bene István, id. Demeter Ferencz 1—1 k., Mayer János, Ütő Gábor, Bedőházy Gábor, Pótsa József főispán 2—2 k., Páll Sándor 4 k., József Mihály, Miske Sándor, Morvay Endre 3—3 k., Koncz Györgyné 8 k., Dr. Koréli Lajos 5 k., özv. Ütő Bénéiamné, Vajna Mihály, N. N., Gyárfás Árpád, Gazda Gyula 2—2 k., Kárpáti Ignác 1 k., Vajna István 5 k., Dr. Barabás Sándor, Székely Lajoska. Istvánfy János 1—1 k., Benke Béla 5 k., Gyárfás Mózes, Jakab Vilmos. Jókai nyomda, ifj. Ötves Pál, Dr. Kiss Ferencz, Csósz János, Benke István 2—2 k., Nagy Mózes, Gerenczi Ferencz 1—1 k., Szentiványi József 4 k.

Fogadják úgy az ünnepségen közreműködők, mint a nemes szivü adakozók a D. F. E. és a sepsi-szent-györgyi unitárius egyházközség hálás köszönetét. s.

*Az udvarhelyköri D. F. fiók-egylet* június 19-én H. Keményfalván úgy általánosságában, mint egyes részleteiben főlemelő és épületes, ünnepélyes közgyűlést tartott. Az idő legkevesébbé sem kedvezett a gyűlésnek, a mennyiben a Homoród folyó árja zárta el a vidékieket a községtől, a helybelieket pedig a templomtól. Azonban az erős hit előtt nincsen semmi akadály. Ez alkalommal is gyözedelmeskedtünk a víz áradatán s szép közönség töltötte meg a templomot, hol „az élet vize“ csörgedezett s a szentlélek áradata ragadott magával. A gyülekezet éneke után Pál Ferencz h. oklándi lelkész mondott megható imát és Jer. 6 r. 16 v. alapján kidolgozott és szónoki erővel előadott egyházi beszédet, melyben bemutatta az embert egyéniségében és családi életében. Ezt buzgó elnökünknek Sándor Gergelynek tartalmas és alkalomszerű megnyitója követte, melyben élénk színekkel ecsetelte a székely nép nyomorát, ki-mutatva, hogy a mi feladatunk az, hogy e népet még nyomorában is megőrizzük a tiszta erkölcs és vallás határai közt. Általános érdeklődés mellett hittani felolvasásokat tartottak: Ajtai János és Vári Albert. Előbbi „Az istenség tökéletességéről“, utóbbi „Jézus küzdelmeiről“. E két felolvasás között szervi kapcsolat volt. A kettő együttesen azt az igazságot világosította meg, hogy az istenségről alkotott fogalmaink közé semmiképpen nem lehet beilleszteni Jézus küzdelemteljes életét. Köztetszéssel fogadtatott. Szavaltak: Barabás Irma k. a. és Lőrinczi Béla helybeli tanító kedves neje szül. Kassai Juliska urnó. Mindkét szavalat a közönség tetszésével és teljes elisme-

résével találkozott. Az egyes számok között szebbnél-szebb énekdarabokat adtak elő: Ajtai János, Gál József, Györfi István és Kiss Mózes tagtársak, kik harmonikus énekeikkel kellemesen fűszerezték a gyűlés lefolyását. Köszönet és elismerés illeti őket.

A gyűlés ez ünnepélyes részének lefolyásával, 10 percnyi szünet után, kezdetét vette a kebli hivatalos ügyek tárgyalása. Jegyzőkönyv olvastatott és hitelesített. Pál Ferencz pénztári számadását terjesztette elő, mely a bizottsági jelentés után tudomásul vétetett. Gál József a fiók-egyleti könyvtárról olvasott fel részletes és pontos jelentést. Tisztújítás rendjén a fiók-egylet régebbi hivatalnokai újra megválasztottak. A választmányba Derzsi József helyett Kovács Imre választatott be. Egyebekben változatlanul maradt. Tárgyaltatott a központi választmányok 11—901 sz. körlevele, melyre válaszolni elnök és titkár bizattak meg. Mi történjék a gyűléseinken tartatni szokott értékesebb felolvasásokkal? e kérdés megvitatása és eldöntése a választmányhoz tétetett át. A jövő gyűlés helyéül Városfalva jelöltetett meg, a mely alkalomra ima tartásra Dombi János, felolvasásra Kovács Imre, szavalásra Benczédi Mózes, Bencze Etel és Barra Róza vállalkoztak. Keményfalva derék népe közül 4 új tag jelentkezett s így fiók-egyletünk tagjainak száma 120. Hátralék nincs. Még csak azt említjük meg, hogy Kovács Imréné és Lőrinczi Béláné ez alkalomra való tekintettel gyönyörű bordó plüss szőszék és papi szék takaróval ékesítették föl az Ur házát. Lelkes buzgalmukért áldja meg az Isten.

Pásztor.

## Irodalom.

*Az unitárius kollégium értesítője* egy hatalmas kötet, melyben az új kollégium építésének története, a kollégium megnyitására mondott beszédek, a kollégium leírása, Bölöni Farkas Sándor emléke Dr. Kiss Ernőtől és az internatusi szabályok fele részt foglalnak el. Azután jó a tulajdonképeni Értesítő, mely a Papnevelőintézet, a főgymnasium és az elemi iskola évi működéséről nyújt hű képet. Az új épület és egyes részei képekben is be vannak mutatva. Az új intézet első értesítője jó hatást tesz az olvasóra. Ez is mutatja, hogy nem közönséges lépést tett az unitárius egyház, midőn ezt a szép és nagyszabású épületet teremtette.

*A budapesti Dávid Ferencz Egylet I. Évkönyve.* 1900. telén megpendült az eszme, tavaszán testet öltött és mielőtt ősse megérkezett volna, már gyümölcsözni kezdett. Ha rövid félév a mi széthúzó társadalmunkban ennyi eredményt biztosít, ör-



vendezhetünk. Hogy Budapesten létesülhetett Dávid Ferencz Egylet, a fölött sokszorosan lehet örvendeni. Budapestre néz minden szem. Onnan várják az irányítást. Mi unitáriusok csak 30 éve kezdtünk megjelenni a fővárosban. Addig hirünkéből is alig ismertek. Azóta lett rendes lelkészi állásunk, templomunk és a XX ik százat megnyitottuk a Budapesti Dávid Ferencz Egylettel. Ez a lépés folytatása a többinek, de az első jeltől, abból az évkönyvből ítélve, életérdek. Ugy látszik, hogy a főváros százezerei között elenyésző számú unitáriusság abban az Egyletben megtalálta, a mire szüksége volt, a mi egyesítette munkában és szeretetben. A mai kor fölfogása nem tűri a tagoltságot, annál kevésbé az unitárius fölfogás. Ma már nem lehet s nem is szabad a „hivatalosokra“ bízni az evangéliumi munkát, hanem tért kell engedni mindazoknak, a kiket a lélek készítet a munkára. Milyen fölséges összhangot tud teremteni a legmagasabb vallási és erkölcsi eszmék tárgyalásában a férfiakéval egyesült női hang, mutatja az Évkönyv, melyből azt olvassuk, hogy a budapestiek hiven megosztották a tért nőkkel.

Az Évkönyvet *Józan* Miklós imája nyitja meg. *Ürmössy* Miklós elnök a vallás erejéről elmélkedik hatásos székfoglalójában. A vallás fejlődésének tömör képe — Dr. *Boros* Györgytől „Az unitárizmus missiója Magyarországon“ föltárja, hogy a vallás Magyarországon csak liberalis alapon virágozhatik, s hogy az unitárizmusra ott nagy missio vár. *Kozma* Gyula melegséggel ír „Emlékezést Dávid Ferenczről“, melyben indokolja az egylet neve jogosultságát. *Józan* Miklós „Déva vára“ költeménye már ismeretes az U. K. olvasói előtt. *Perczel* Ferencznétől „Az unitárizmus és a nők“ az évkönyvben is bizonyonnyal sokak figyelmét meg fogja ragadni. *Ürmössy* Miklós elnök a párbajról tart érdekes és becses fejtegetést. Dr. *Bodnár* Zsigmond előadása: a vallások fejlődéséről csak röviden van ismertetve. Terjedelmesen értekezik „az Ember és az Isten“ cz. alatt Dr. *Hatala* Péter egyet. tanár. Prof. *Vámbéry* Á. értekezése „az Izlamról“ bezárja a nagybecsű felolvasások sorozatát. Közölve van *Ferencz* József püspök úrnak két kedves beszéde, a titkári évi jelentés, pénztárnoki kimutatás, az alapszabály és az egyleti tagok névsora, összesen 168 név. Ilyen kezdetnek csak szép folytatása lehet. Melegen üdvözljük a budapesti testvérek első könyvét s arra fölhívjuk az érdeklődők figyelmét.

*Szenttörténetek* A gym. I. és II. oszt. számára, írta Csifó Salamon. Az E. K. Tanács tankönyvnek ellogadta s már a jövő tanévben használatba vétetik. Az I. füzet ára 80 fillér, a II. füzet ára 60 fillér.

## Az unitárius kollegium régi tanulóihoz.

Még csak egy pár hónap választ el attól a gyönyörű jele-  
nettől, a mely a mult év őszén a volt magyar-utczai régi uni-  
tárius kollegium ódon falait megaranyozta, az újra a reménység  
tündöklő szivárványát festette. Több száz, jelesnél jelesebb férfi  
hajolt meg a jó nevelőanya roskatag lábainál. Sok fájó érzés,  
sok gyermekes gondolat ébredett föl a nehéz hivatali élet min-  
dennapi küzdelmében a szivek falaira rárakodott vastag kéreg  
alól. „Ifju vagyok, ifju lettem újra“, sok ősz férfi lelkesülve fujta.

Ugyanakkor a volt osztálytársak határozatot hoztak és  
tettek, mintegy szent fogadást: a jövő nemzedékek életén köny-  
nyitni fognak. Módja szerint *mindenki hozza járul a konviktusi  
alaphoz*. Mi alólírottak voltunk megbizva a szükséges fölhevés  
kibocsátásával. Szives készséggel megtettük, úgy a mint utasítva  
voltunk. A volt osztályok egy-egy megbizottjánk kiküldöttünk  
megfelelő számú fölhevást. Az adakozások megindultak, esetről-  
esetre pontosan közöltük az „Unitárius Közlöny“-ben.

Az eddig nyugtázott adakozás összege: 2018 korona. Nem  
tagadjuk, többet vártunk, de az osztálytársak még működnek,  
a nagyobb eredményt ezután fogjuk meglátni. Talán az októberi  
Fő Tanács idejére módunkban lesz egy 4000 koronás teljes ala-  
pitványt bejelenteni. Bizunk abban a lelkesedésben és hálaérzet-  
ben, a mely már oly sokak részéről megnyilatkozott. Kérjük  
különösen az osztályok megbizottjait, tegyék meg teendőiket.

Kolozsvár, 1902. július 23.

Daniel Gábor (1842.)  
elnök.

Nagy Gyula (1873.)  
pénztárnok.

Dr. Boros György (1874.)  
titkár.

Kovács Kálmán (1891.)  
jegyző.

## Kegyes adakozások maroskörben 1901-ben.

(Folytatás.)

*Iszlóban.* A hivek a tanterem építésére 119 kor. 50 fillért,  
Fekete József lelkész neje urvacsorai kenyeret minden alkalmon 2 kor.,  
Rend Lajos bort karácsonra 1 kor,

*Kaálban:* Nagy Gábor két, Mátyás Ferencz egy, Szakács Fe-  
rencz egy alkalommal urvacsorai kenyeret és bort 6 kor.

*Nagy Ernyében:* Maros-torda vármegye területén gyűjtés tem-  
plomépítésre 212 kor. 35 fill.

*Iklandon:* Filep Domokos és neje Boros Zsuzsánna urvacsorai  
kenyeret minden alkalomra 6 kor. A hivek torony fedésre, iskola fel-  
szerelésre és gyermekek karácsoni ünnepélyére 153 kor. 18 fill. Többen  
a hivek közül magtár alapjául 11 hl. 20 l. gabonát 64 kor. 40 fill.

Uj lelkész beiktatásakor közébedre György Albert és Filep Gyula 40 kor. Többen az egyházközség földjeibe vető magnak 1 hl. 20 l. buzát 14 kor. 40 fill. (Vége köv.)

## EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— Végh Mihály ravai lelkész lesz árkosi lelkész. Mielőtt a püspöki kinevező okmány Lőrinczi Istvánnak — kiről mult számunkban említést tettünk — kézbesítettett volna, a főt. püspök úr meggyőződött, hogy Lőrinczi a f.-rákosi népes egyházban és Baróthon, hol a leányegyházat megalapította, olyan positiót teremtett magának, hogy ez is, valamint hiveinek iránta tanusított ragaszkodása méltánylást érdemel, s miután illetékes helyről a főt. püspök úr az iránt is megnyugvást szerzett, hogy Árkoson a választás hevében nyilvánult ellentétek megszűntek és Végh Mihály iránt teljes bizalommal vannak, Véghet kinevezte. Most már csak a ravai derék, buzgó hivek báukódnak. Végh Mihály oly fáradhatlan, áldozatkész lelkipásztoruk volt tizenöt hosszú év alatt, hogy mindenek megújultak keze alatt. Hívei ügyét, sorsát Végh oly nemes hévvel fölkarolta, hogy nem ok nélkül akarták újból visszatartani. Benne Árkos és a kör tevékeny erőt fog nyerni. Augusztus 2-ik vasárnapján lesz a beiktató.

— Papi beköszöntő Mészkon. Gálffy Zsigmond ifju lelkész, ki egy pár évet töltött Hódmező-Vásárhelyt, július hó második vasárnapján köszöntött be Mészkon. Hívei Tordáig banderiummal mentek elébe, szeretettel fogadták, élvezettel hallgatták gyönyörű hangját, szívből jövő gondolatait. A beiktatást Biró Lajos várfalvi lelkész végezte s hatalmas szónoki erejét derekasán érvényesítette. Kisérje áldás az új lelkész munkáját.

— A Murányi Farkas Sándor min. számtanácsos és néhai neje Bányai Ágnes alapítványának 100 korona kamatját, mint palást díjat, a f. évben Adámossy Gábor papjelölt nyerte, mint a ki az ifjuság önképző körében irodalmi munkásságával kitűnt s külömben is nagy szorgalmat tanusított. Hála az alapítóknak Áldás legyen az új paláston.

— Kádár József deési tanárt, egyháztanácsost, jeles író, szép kitüntetés érte. A vallás- és közokt. minister úr kinevezte a szamosújvári állami polgári leányiskola igazgatójává. Szelid jósággal, atyai szeretettel terjesztette az ismeretet Mindig siker kísérte tetteit. Kivánjuk, hogy az új és nagyobb körű állásban is érvényesíthesse magát sok éven keresztül.

**Id. Kiss László** m.-sárosi unitárius lelkész, életének 55-ik, papi működésének 33-ik évében, július 17-én végelgyengülésben elhunyt. Népes család gyászolja. Nyugodjék csendesen!

— **Jakabházy Zoltán** m. kir. honvédhadapród isk. III. éves növendék jul. 7-én hosszas szenvedés után elhunyt. Székely-Kereszturt, édes atya Jakabházy Gábor házánál.

— **A kolozsi unitárius egyház** templomának belső felszerelésére, megfestésére adakoztak: id. Kozma Pál, Sinczky Julia k. a. 4—4 K-t. Csete Imre, ifj. Kun József, Kozma József 2—2 K-t, Székely Mihály, Székely László, ifj. Kozma Pál, Csete Pál, Kun Gergely, Pilbák György, Bernát Istvánné Kozma Zsuzsánna, ifj. Kun Sándor, Kun Ádám, Dezső Miklós, Fazakas János, id. Kun József, ifj. Kovács Pál, Kun János Jánosé, Dezső István 1—1 K-t. Deák Antal rom. cath., Kovács Lőrincz 50—50 fill. Deák István Czerjék, Dezső Mihály Jánosé, Csete Jánosné 40—40 fill. Özv. Szabó Ferenczné, Kun Mihály Mártoné, ifj. Farkas Ferenczné, Kun Klára 20—20 fillér. Összesen 31 K. 80 fill. Egyházközségem nevében fogadják a kegyes adakozók köszönetemet. Kolozs, 1902. július 18-án. Biró Elek.

## EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

A főtisztelendő püspök úr marosszéki útjában, a szentháromsági DFE közgyűlésén, szép és lelkes szavakban buzdította a nagy számmal jelen volt nőket a vallás és erkölcs ápolása érdekében megindult szép munkásságra. Különösen fölhívta figyelmüket a „Nők Világa“ cz. lapra, melyet nőink a nőknek írnak és szerkesztenek. Örvendünk e főpásztori szózatnak és hisszük, megis lesz hatása nemcsak a maroskői nők között, hanem általában mindenütt, a hol Ferencz József püspök szeretett hívei lakoznak.

Első elnökünk jelszavát figyelmébe ajánljuk kedves olvasóinknak: mindenki gyűjtsön maga mellé még egy tagot. Tekintve a tagdíj csekélységét és azt is, hogy tagdíj fejében a lapot is kapják a tagok, ez valóban nem nagy kívánság!

A „Nők Világa“ alapja javára rendezendő sorsjátékokra Máthé Juliska tanítónő adott egy törülközőt (tűfestés); Kis Ilona kisasszony Vargyasról, egy háncsból font széket. Az eddigi közleményekből is látszik, hogy nőink a „Nők Világa“ iránt általános érdeklődést tanúsítanak. A sorsjáték rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert szebbnél-szebb tárgyaink lesznek és a legkülönbözőbb neműek. Nagyon kéri a rendezőség mindazokat, a kik ígértek vagy szándékuk van adni, küldjék vagy jelentsék be minél előbb, mert a sorsjegyeket már szeptemberben szándékozunk kibocsátni.

A „Nők Világa“ 4ik száma augusztus hónapban fog megjelenni. Az ide zánt közleményeket aug. 12-ig kéri a szerkesztőség.

A tagdíjakat sziveskedjenek mindnyájan befizetni kedves tagtársaink.

A Nők Világa alapja javára Szász Ferencz siménfalvi és Török Ferencz bőződi tanító urak egy-egy koronát adományoztak. Köszönettel fogadjuk. A „Nők Világa“ arra van hiva, hogy az iskolai nevelést tovább folytassa. Vajha példájok vonzana másokat is. Hiszen ha minden mivelte ember adna csak egy koronát, szép alapunk lenne.

Szerkesztői izenetek. Szömmihájinak. Minekutána az a névtelen író máig sem írta meg a nevét, mi nem adhatjuk ki levelét, még a „kijed“ kedviért sem. Okos, eszes ember lehet, de regula szerint a szerkesztőnek tudni kell, kivel van dolga. A beküldött „székőj“ levelet még egy hónapig megőrizzük, de ha addig sem szót a gazdája, abba a bizonyos kosárba tesszük. — Sz. A. Nagy sajnálatunkra a készen kiszedett csinos beszédet most is kiszorították az alkalmi közlemények. — Hűséges olvasó. Ön keres egy jó kis könyvet, melyet a fa hús árnyában egy rövid óra alatt elolvashatna. Azt hisszük, nem fog csalódní, ha egy koronával megszerzi az „Édes othont“, a mely sok gondolatot teremt, sok nemes érzést ébreszt. Lapunk szerkesztője az Unitárius Közlöny“ olvasóinak azt az előnyt nyújtja, hogy 5 példányt 4 koronáért megküld.

---

**TARTALOM:** Sándor János igazgató 25 éve. (Arczképpel). B. Gy. — Sándor János igazgató beszéde. — Ezüst lakodalom. (Költemény.) Józán Miklós. — A szentháromsági templom felavatása. . . . a. — Ütő Béla lelkész tervéhez! Neanios. — A Bem katonája. (Költemény.) Pap Domokos. — A Dávid Ferencz Egylet köréből. — Irodalom. — Az unitárius kollegium régi tanulóihoz — Kegyes adakozások maroskörben 1901-ben. — Egyházi és iskolai mozgalmak. — Egyleti élet és munkásság.

---

**M. A. V. ERDÉLYRÉSZI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.**  
Érvényes 1902. május 1-étől.

506	504	508	502			507	501	505
Sz. 630	Gy. 200	Sz. 545	Gy. 915	ind.	Budapest k. p. u. érk.	Sz. 710	Gy. 750	Sz. 620
" 1121	" 352	" 902	" 1112	érk.	Szolnok	" 337	" 539	" 335
" 1131	" 359	" 927	" 1119	ind.		" 322	" 532	" 325
" 133	" 521	" 1133	" 1247	érk.	Püspök-Ladány	" 119	" 403	" 134
" 200	" 528	" 1151	" 1255	ind.		" 1254	" 356	" 112
" 342	" 639	" 148	" 211	érk.	Nagy-Várad	" 1104	" 225	" 1136
" 837	" 1030	" 659	" 555	érk.	Kolozsvár	" 617	" 1110	" 700
" 854	—	V. 830	" 611	ind.		" 525	" 1050	" 645
" 1021	—	" 1041	" 727	ind.	Ar.-Gyéres	" 348	" 923	" 512
" 459	—	—	" 1030	érk.	M.-Vásárhely	" 1235	" 543	" 935
" 543	—	" 530	" 530	ind.		" 534	" 1127	—
" 1152	—	V. 1246	" 832	érk.	Tövis	" 205	" 812	" 338
" 1224	—	" 136	" 837	ind.		" 135	" 800	" 302
" 102	—	" 222	" 904	érk.	Küküllőszög	" 1253	" 735	" 226
" 201	—	" 327	" 943	érk.	Kis-Kapus	" 1145	" 656	" 125
" 340	—	" 556	" 1053	érk.	Segesvár	" 948	" 549	" 1140
" 618	—	—	" 133	érk.	Sz.-Udvarhely	" 750	" 305	—
" 403	—	V. 530	" 1114	érk.	Héjasfalva	" 922	" 529	" 1117
" 613	—	" 729	" 1258	érk.	Ágostonfalva	" 707	" 350	" 922
" 800	—	" 909	" 209	érk.	Brassó	" 540	" 245	" 748
" 135	—	—	" 653	érk.	K.-Vásárhely	" 1024	" 225	—
—	—	—	" 1024	ind.		" 653	—	—
—	—	—	" 219	ind.	Brassó	" 218	—	—
—	—	—	" 331	érk.	Predeal	" 112	—	—

Gy. = Gyorsvonat. Sz. = Személyvonat. V. = Vegyesvonat.

## Csintalan Gyula

orgona-, zongora- és harmonium-készítő

KOLOZSVÁRT, a városház mellett.

Elvállalok orgona készítést, minden nagyságban, minden kivételben és stylben, továbbá javítását, átalakítását, kibővítését és hangolását jótállás mellett.

Elvállalok bármilyen nagy zongora javítást, hosszú zongorák rövidde átalakítását, bőrozését és hangolását.

Készítek oltárokat, szószéket és szószék fölébe való koronát, nemkülönbön egész templomi berendezéseket is.

Elvállalom iskolai és szobai harmoniumok javítását és hangolását, ugy helyben, mint vidéken. Vidéki meghívásra pontosan megjelenek. Kérdezősködésekre azonnal válaszolok.

Miért továbbra is becses figyelmébe ajánlom magamat. A t. közönség és egyházak pártfogását kérve,

maradtam tisztelettel

**Csintalan Gyula.**